

CURRÍCULO

Bacharelato

Proxectos Artísticos

1. Proxectos Artísticos

1.1 Introducción

A materia de Proxectos Artísticos combina unha concepción da arte centrada na expresión persoal, que é a que se traballa na etapa educativa anterior, con outra na que resulta fundamental a concreción dos obxectivos e das finalidades que se expoñen na execución dun proxecto artístico, incidindo especialmente na planificación e xestión deste, así como no efecto que este poida ter na contorna física máis próxima ou noutras parcelas da realidade accesibles a través da Internet ou das redes sociais. Ponse, así, a énfase tanto no proceso coma no resultado.

Ao falar de proxectos, faise aquí referencia a unha ampla gama de posibilidades, que van desde os microproxectos que interactúan entre si a un gran proxecto que se realice durante todo o curso, pasando por fórmulas mixtas que se adapten mellor ás necesidades e ás particularidades de cada grupo e de cada centro educativo. En todos os casos, ha de entenderse o proxecto como unha contorna interdisciplinar que favorece a posta en práctica das competencias e a activación dos coñecementos desta e doutras materias que conforman a etapa.

A materia inclúe cinco obxectivos que emanan das competencias clave e dos obxectivos previstos para o bacharelato e que implican desempeños intimamente relacionados entre si, polo que han de ser abordados de maneira globalizada. Os obxectivos da materia permítenlle ao alumnado desenvolver un criterio de selección de propostas de proxectos artísticos, realizables e acordes coa intención expresiva ou funcional e co marco de recepción previsto. Permítenlle, ademais, planificar adecuadamente as fases e o proceso de traballo para conseguir un resultado axustado aos prazos, ás características do espazo e, se é o caso, ao orzamento previsto. Posibilitan tamén a realización efectiva dos proxectos con vistas a expresar a intención coa que foron creados e a provocar un determinado efecto na contorna. Así mesmo, favorecen a posta en común das distintas fases do proceso para avaliar a marcha do proxecto, incorporar achegas de mellora e optimizar a súa repercusión. Por último, facilitan o correcto tratamento da documentación que ha de deixar constancia do proxecto, do seu resultado e da súa recepción.

Os criterios de avaliación formuláronse tendo en conta os coñecementos, as destrezas e as actitudes que se pretende que active o alumnado, coa finalidade de determinar o nivel de logro dos obxectivos cos que se relacionan.

Dado que nesta materia se convida o alumnado a que asuma a dobre función de artista e xestor cultural, os criterios de avaliación e os contidos organízanse en dous bloques denominados «Desenvolvemento da creatividade» e «Xestión de proxectos artísticos». No primeiro bloque

recóllense as técnicas e as estratexias que permitirán superar o bloqueo creativo e fomentar a creatividade, entendendo esta como unha destreza persoal e unha ferramenta para a expresión artística. No segundo inclúense saberes relacionados coa metodoloxía proxectual, a sustentabilidade e o impacto dos proxectos artísticos, o emprendemento cultural e outras oportunidades de desenvolvemento ligadas a este ámbito, así como as estratexias, técnicas e soportes de documentación, rexistro e arquivo.

1.2 Obxectivos

Obxectivos da materia
<p>OBX1. Xerar e perfeccionar ideas de proxecto, consultando distintas fontes, experimentando con técnicas e estratexias creativas, elaborando bosquejos e maquetas e valorando criticamente a relevancia artística, a viabilidade e a sustentabilidade desas ideas, para desenvolver a creatividade e aprender a seleccionar unha proposta concreta, realizable e acorde coa intención expresiva ou funcional e coas características do marco de recepción previsto.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ O desenvolvemento da creatividade é un desempeño fundamental desta materia. O alumnado debe descubrir, dunha maneira práctica, que a creatividade é unha ferramenta para a expresión artística e tamén unha destreza persoal de aplicación nos distintos ámbitos da vida. Neste sentido, contrariamente ao que se desprende de certos mitos ou ideas preconcebidas que convén desmontar, a creatividade pode desenvolverse, por exemplo, a través de diversas técnicas e estratexias, incluídas aquelas que facilitan a superación do bloqueo creativo, ou a partir de distintos estímulos e referentes achados na observación activa da contorna ou na consulta de fontes iconográficas ou documentais. ▪ A exploración e a experimentación contribúen á xeración de ideas de proxecto en que, para descartalas ou perfeccionalas, se ha de profundar mediante a realización de bosquejos, esbozos, maquetas, probas de cor ou de selección de materiais etc. Estas ideas han de ter en conta as pautas que puidesen ser establecidas e deben responder a unha necesidade ou a unha intención previamente determinada ou definida durante ese mesmo proceso de xeración de ideas, en función do contexto social e das características das persoas a que se dirixen. ▪ Unha vez que, de maneira individual ou colectiva, se xeraron, descartaron e perfeccionaron distintas ideas de proxecto, débese proceder á selección da proposta que se vai a realizar atendendo á súa relevancia artística, á súa viabilidade, á súa sustentabilidade e á súa adecuación á intención expresiva ou funcional, así como ao marco de recepción previsto.
<p>OBX2. Planificar adecuadamente as fases e o proceso de traballo dun proxecto artístico, considerando os recursos dispoñibles e avaliando a súa sustentabilidade, para conseguir un resultado axustado aos prazos, ás características do espazo e, se é o caso, ao orzamento previsto.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A adecuada planificación das fases e do proceso de traballo dun proxecto artístico condiciona o seu desenvolvemento e o seu resultado final. Esta planificación proporciona unha visión global do que se pretende facer, do modo e do lugar en que se quere levar a cabo, dos recursos materiais e económicos cos que se conta, das persoas que participarán e das funcións que realizarán, así como do resultado e da repercusión que se desexan obter tanto desde o punto de vista artístico como desde o persoal e o social.

- A planificación dos proxectos ha de ser rigorosa e realista, pero tamén creativa e flexible. Hase de garantir o cumprimento dos prazos e a adecuación aos recursos e aos espazos. Hai que asegurar tamén o respecto ao ambiente e a sustentabilidade daqueles resultados que se espera que sigan exercendo impacto unha vez finalizado o proxecto. Agora ben, a organización do plan de traballo non debe resultar un impedimento para o desenvolvemento da creatividade, pois esta axudará a atopar solucións orixinais e innovadoras ás distintas dificultades que poidan xurdir. Xunto ao desenvolvemento de pensamento creativo, o proceso de traballo contribuirá a afianzar o espírito emprendedor do alumnado con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

OBX3. Realizar proxectos artísticos, individuais ou colectivos, asumindo diferentes funcións, seleccionando espazos, técnicas, medios e soportes e identificando oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional, para expresar unha intención expresiva ou funcional e provocar un determinado efecto na contorna.

- A realización efectiva de proxectos artísticos, individuais ou colectivos, leva consigo, entre outras tarefas, a correcta selección de espazos, técnicas, medios e soportes, así como a repartición das distintas funcións que hai que desempeñar nas diferentes fases do proceso. Para que estas e outras decisións relativas, por exemplo, a posibles modificacións da planificación inicial sexan acertadas, convén determinar previamente tanto a intención expresiva ou funcional do proxecto coma os efectos que se espera que este teña na contorna. A falta de coherencia das decisións con estes elementos esenciais do proxecto pode poñer en risco o éxito da empresa.
- Doutra banda, a identificación e a asunción de diversas tarefas e funcións na execución do proxecto favorecerán o descubrimento de oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional ligadas ao ámbito artístico, incluídas as relativas ao emprendemento cultural. Estas oportunidades contan co valor engadido que achega a creatividade.

OBX4. Compartir, con actitude aberta e respectuosa, as distintas fases do proxecto, intercambiando ideas, comentarios e opinións con diversas persoas, incluído o público receptor, para avaliar a marcha do proxecto, incorporar achegas de mellora e optimizar a súa repercusión na contorna.

- A posta en común das distintas fases do proxecto e o intercambio de ideas, comentarios e opinións respecto diso, xa sexa entre os seus responsables ou con outras persoas, permite asegurar a avaliación interna e externa dos avances realizados e do logro da intención inicial exposta, así como incorporar, se é o caso, posibles achegas de mellora.
- Son especialmente relevantes as reaccións do público receptor. Por esta razón, convén facelo partícipe do proxecto diversificando os medios e soportes de comunicación e difusión e expondo mecanismos que, por unha banda, faciliten a comprensión do sentido e da simboloxía do proxecto e, por outra, recollan as ideas, os sentimentos e as emocións que experimentou ante a proposta artística. Neste sentido, convén lembrar que a visualización do proceso de creación e das dificultades atopadas durante o proxecto mellora a comprensión do resultado final e, polo tanto, optimiza a súa repercusión na contorna.
- Con este mesmo obxectivo, á hora de concibir o proxecto, pode terse en conta a posibilidade de recorrer a referentes próximos ou a elementos do patrimonio local, xa que isto permite situar —física ou simbolicamente— o público receptor xerando un horizonte de expectativas que, por afinidade ou contraste, lle achega relevo ao proxecto. Os significados e a simboloxía, os referentes próximos ou os elementos do patrimonio local combinaranse cos do proxecto artístico, o que xerará novas oportunidades para a contorna.

OBX5. Tratar correctamente a documentación dun proxecto artístico seleccionando as fontes máis adecuadas, elaborando os documentos necesarios, rexistrando o proceso creativo e arquivando adecuadamente todo o material para deixar constancia das distintas fases do proxecto, do seu resultado e da súa recepción.

- O tratamento da documentación, tanto física coma dixital, é un compoñente esencial de todo proxecto artístico. Esta competencia incide nese aspecto, considerando tres grandes vertentes no relativo aos documentos —textuais, visuais, sonoros, audiovisuais ou de calquera outro tipo— que poidan ser utilizados ou xerados no marco do proxecto. Por unha banda, todos aqueles que achegan unha base teórica, informativa ou inspiradora e, por outra, os que foron elaborados para dar resposta ás necesidades concretas de cada unha das fases do proxecto e, por último, os que rexistran o proceso creativo, así como o resultado e a recepción deste.
- As tarefas asociadas a esta competencia comprenden a selección de fontes, medios e soportes, a elaboración de documentos, a organización do material, o rexistro reflexivo do proceso e do seu resultado e recepción e o arquivo ordenado, accesible e facilmente recuperable de toda a documentación.

1.3 Criterios de avaliación e contidos

Primeiro curso

Materia de Proxectos Artísticos 1º curso	
Bloque 1. Desenvolvemento da creatividade	
Criterios de avaliación	Obxectivos
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1.1. Xerar e perfeccionar ideas de proxecto consultando distintas fontes, elaborando bosquexos e maquetas e experimentando coas técnicas e estratexias artísticas máis adecuadas en cada caso. 	OBX1
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1.2. Proponer solucións creativas na organización dun proxecto artístico buscando o máximo aproveitamento dos recursos dispoñibles. 	OBX2
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1.3. Participar activamente na realización de proxectos artísticos, individuais ou colectivos, asumindo diferentes funcións e seleccionando os espazos, as técnicas, os medios e os soportes máis adecuados. 	OBX3
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1.4. Identificar oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico ou profesional relacionadas co ámbito artístico, comprendendo o seu valor engadido e expresando a opinión persoal de forma crítica e respectuosa. 	OBX3
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1.5. Compartir, a través de diversos medios e soportes, as distintas fases do proxecto, poñéndoo en relación co resultado final esperado e solicitando, de maneira aberta e respectuosa, as críticas, os comentarios e as achegas de mellora formuladas por distintas persoas, incluído o público receptor. 	OBX4
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1.6. Valorar as críticas, os comentarios e as achegas de mellora recibidas, incorporando de maneira xustificada aquelas que redunden en beneficio do proxecto e da súa repercusión na contorna. 	OBX4

<ul style="list-style-type: none"> CA1.7. Seleccionar diversas fontes para a elaboración do proxecto, xustificando a súa utilidade teórica, informativa ou inspiradora. 	OBX5
<ul style="list-style-type: none"> CA1.8. Elaborar a documentación necesaria para desenvolver un proxecto artístico, considerando as posibilidades de aplicación e axustándose aos modelos máis adecuados. 	OBX5
<ul style="list-style-type: none"> CA1.9. Arquivar correctamente a documentación garantindo a accesibilidade e a facilidade da súa recuperación. 	OBX5
Contidos	
<ul style="list-style-type: none"> A creatividade como destreza persoal e ferramenta para a expresión artística. Estratexias e técnicas de fomento e desenvolvemento da creatividade. Estratexias de superación do bloqueo creativo. 	
Bloque 2. Xestión de proxectos artísticos	
Criterios de avaliación	Obxectivos
<ul style="list-style-type: none"> CA2.1. Xerar e perfeccionar ideas de proxecto consultando distintas fontes, elaborando bosquejos e maquetas e experimentando coas técnicas e estratexias artísticas máis adecuadas en cada caso. 	OBX1
<ul style="list-style-type: none"> CA2.2. Seleccionar unha proposta concreta para un proxecto xustificando a súa relevancia artística, a súa viabilidade, a súa sustentabilidade e a súa adecuación á intención coa que foi concibida e ás características do marco de recepción previsto. 	OBX1
<ul style="list-style-type: none"> CA2.3. Establecer o plan de traballo dun proxecto artístico organizando correctamente as súas fases, avaliando a súa sustentabilidade e axustándoo aos prazos, ás características do espazo e, se é o caso, ao orzamento previsto. 	OBX2
<ul style="list-style-type: none"> CA2.4. Participar activamente na realización de proxectos artísticos, individuais ou colectivos, asumindo diferentes funcións e seleccionando os espazos, as técnicas, os medios e os soportes máis adecuados. 	OBX3
<ul style="list-style-type: none"> CA2.5. Explicar, de forma razoada, a intención expresiva ou funcional dun proxecto artístico, detallando os efectos que se espera que este teña na contorna. 	OBX3
<ul style="list-style-type: none"> CA2.6. Argumentar as decisións relativas á execución do proxecto asegurando a coherencia destas decisións coa intención expresiva ou funcional e cos efectos esperados. 	OBX3
<ul style="list-style-type: none"> CA2.7. Compartir, a través de diversos medios e soportes, as distintas fases do proxecto, poñéndoo en relación co resultado final esperado e solicitando, de maneira aberta e respectuosa, as críticas, os comentarios e as achegas. 	OBX4
<ul style="list-style-type: none"> CA2.8. Avaliar a repercusión que o proxecto tivo na contorna, considerando as valoracións do público receptor e analizando o logro da intención inicial exposta, así como a pertinencia das solucións postas en práctica ante as dificultades afrontadas ao longo do proceso. 	OBX4

<ul style="list-style-type: none"> CA2.9. Elaborar a documentación necesaria para desenvolver un proxecto artístico, considerando as posibilidades de aplicación e axustándose aos modelos máis adecuados. 	OBX5
<ul style="list-style-type: none"> CA2.10. Rexistrar as distintas fases do proxecto adoptando un enfoque reflexivo e de autoavaliación. 	OBX5
Contidos	
<ul style="list-style-type: none"> Metodoloxía proxectual. Xeración e selección de propostas. Planificación, xestión e avaliación de proxectos artísticos. Difusión de resultados. Estratexias de traballo en equipo. Distribución de tarefas e liderado compartido. Resolución de conflitos. Estratexias, técnicas e soportes de documentación, rexistro e arquivo. Sustentabilidade e impacto dos proxectos artísticos. Oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional relacionadas co ámbito artístico. O emprendemento cultural. 	

1.4 Orientacións pedagóxicas

A intervención educativa na materia de Proxectos Artísticos desenvolverá o seu currículo e tratará de asentir de xeito gradual e progresivo as aprendizaxes que lle faciliten ao alumnado o logro dos obxectivos da materia e, en combinación co resto das materias, unha adecuada adquisición das competencias clave e o logro dos obxectivos da etapa.

Neste sentido, no deseño das actividades, o profesorado terá que considerar a relación existente entre os obxectivos da materia e as competencias clave a través dos descritores operativos e as liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que se presentan nos apartados seguintes e seleccionar aqueles criterios de avaliación do currículo que se axusten á finalidade buscada, así como empregalos para verificar as aprendizaxes do alumnado e o seu nivel de desempeño.

Relación entre os obxectivos da materia de Proxectos Artísticos e as competencias clave a través dos descritores operativos establecidos no anexo I

Obxectivos da materia	Competencias clave							
	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1	1		3	1-2	1.1-3.1		3	3.2-4.1
OBX2			1	3	3.1	4	1-2	4.1-4.2
OBX3	1			3	1.2-3.2	3	1-3	3.1-4.1-4.2
OBX4	1-2	1	1	2	5	3	3	2-4.2
OBX5	2-3	1		1-2	4-5			2-4.2

Liñas de actuación non proceso de ensino e aprendizaxe

- Análise das situacións de aprendizaxe contextualizando o desenvolvemento da materia a través de exemplos baseados nas boas prácticas.
- Creación de contornas creativas flexibles favorables ao desenvolvemento de proxectos artísticos, fomentando a igualdade efectiva entre todas as persoas, sen atender a ningún tipo de condicionante social ou persoal, favorecendo a autodisciplina e a implicación nas tarefas desenvolvidas, ademais da capacidade de traballo en grupo.
- Promoción e estimulación do alumnado ao traballo artístico fóra do centro educativo tendo o propio centro como un viveiro cultural, artístico e de creación de iniciativas artísticas abertas ao contexto social, físico ou virtual máis próximo, defendendo, por exemplo, a liberdade de expresión, promovendo a participación democrática, dando visibilidade e voz aos grupos sociais máis desfavorecidos ou estigmatizados e fomentando a igualdade, o respecto e a aceptación do outro.
- Fomento, a través da creación artística, de proxectos e iniciativas artísticas abertas ao contexto social máis próximo que supoñan un impacto positivo no individuo e na sociedade, que fomenten a igualdade efectiva entre as mulleres e os homes e a loita contra os delitos de odio, contribuíndo notablemente ao exercicio da cidadanía responsable e democrática, encamiñada á construción dunha sociedade máis xusta e equitativa.